

Брюксел, 26.8.2020 г.
COM(2020) 285 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Изпълнение на ангажиментите на политиката на ЕС за сигурност в областта на
продоволствието и изхранването: четвърти двугодишен доклад**

{SWD(2020) 85 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е четвъртият поред доклад, представящ напредъка, който ЕС и неговите държави членки са постигнали по изпълнението на своите ангажименти по общата политика за сигурност в областта на продоволствието и изхранването¹. Той е придружен от работен документ на службите на Комисията (SWD), съдържащ допълнителна информация относно анализа и проучванията на конкретни случаи.

В доклада се акцентира върху основните промени в политиката, анализират се тенденциите за финансиране при изплатените суми², както и оценката на приоритетите на политиката. В него също така се подчертават резултатите и напредъкът, постигнати от ЕС и неговите държави членки по двете тематични целеви области, определени от Съвета през 2018 г.: i) овластяването на жените с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването и ii) създаване на работни места в селските райони. В заключение се изтъква значението на осем насоки за политиката.

В доклада са включени примери относно това как ЕС и неговите държави членки са активизирали действията си по отношение на сигурността в областта на продоволствието и изхранването и устойчивото селско стопанство.

2. РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКАТА НА СВЕТОВНО И ЕВРОПЕЙСКО РАВНИЩЕ

След като в продължение на десетилетия гладът и недохранването намаляват, от 2015 г. насам отново се наблюдава нарастване. Според оценки през 2018 г. 821 милиона души са били недохранени³. Освен това, когато се обобщят данните за разпространението на средна и висока продоволствена несигурност, се оценява, че 26,4 % от световното население (около 2 милиарда души) страдат от продоволствена несигурност и над 135 милиона души в 55 държави са страдали от сериозен глад и са се нуждаели от незабавна помощ в областта на продоволствието, изхранването и поминъка⁴. Това увеличение се дължи до голяма степен на конфликти, природни бедствия и изменението на климата. Ако настоящите тенденции се запазят, това би застрашило постигането до 2030 г. не само на целта за устойчиво развитие (ЦУР) 2 (премахване на глада), но и на всички ЦУР.

През 2018 г. Съветът на ЕС изрази загриженост относно глобалната сигурност в областта на продоволствието и изхранването в отговор на вече тревожните цифри и след публикуването на последните доклади за изпълнението на ангажиментите на ЕС по политиката за сигурност в областта на продоволствието и изхранването, както и по плана за действие на Комисията в областта на изхранването⁵. Съветът прикани Комисията да продължи и да активизира усилията си за постигане на ЦУР 2 и по този начин да обърне настоящите тенденции.

¹ Рамка за политиката на ЕС за подпомагане на развиващите се страни за справяне с предизвикателствата, свързани със сигурността на прехраната, COM(2010) 127.

² Финансовата част на настоящия доклад и придружаващият го работен документ на службите на Комисията обхващат годините до 2018 включително (за целите на методиката/съпоставимостта); в отчетения опит е включена и 2019 г.

³ Състояние на хранително-вкусовата промишленост и селското стопанство в световен мащаб (2019 г.).

⁴ Източници: Глобален доклад за продоволствените кризи (2020 г.), публикуван на 21 април 2020 г.

⁵ Заклучения на Съвета (14283/18) от 26 ноември 2018 г.

През периода на докладване ЕС и неговите държави членки оказаха значителен принос за подобряване на продоволствената сигурност в световен план чрез мащаба на своето финансиране, застъпничество и отстояване на ключови въпроси, свързани с управлението.

През 2018 г. ЕС и неговите държави членки съсредоточиха усилията си върху изпълнението на Европейския консенсус за развитие от юни 2017 г.⁶ С Консенсуса се определя общ подход към политиката за международно сътрудничество и развитие и това как външната дейност на ЕС може да допринесе за успешното изпълнение на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие. Като се признава, че сигурността в областта на продоволствието и изхранването представлява важно глобално предизвикателство, устойчивото селско стопанство и рибарство са определени в Консенсуса като ключови фактори за борбата с бедността и нарастващото неравенство. В Консенсуса също така се отправя призив към ЕС и неговите държави членки да продължат усилията си за премахване на глада и всички форми на недохранване.

В световен план чрез усилията си ЕС и неговите държави членки продължиха: i) да укрепват управлението на сигурността в областта на продоволствието и изхранването, включително чрез Комитета по световната продоволствена сигурност и движението за подобряване на изхранването, и ii) да настояват за нов глобален механизъм за координация, за да се прекратят продоволствените кризи. Чрез подкрепата си за Световната мрежа за борба с продоволствените кризи ЕС продължи да има водеща роля и да изпълнява ангажимента си да работи в режим на многостранно сътрудничество за укрепване на връзката между хуманитарната помощ, развитието и мира (приоритет 6). Чрез този интегриран подход към кризите всички основни участници се обединяват и координацията и сътрудничеството активно се насърчават на практика. В Глобалния доклад за продоволствените кризи са включени 16 водещи световни и регионални институции в рамките на Информационната мрежа за продоволствена сигурност и понастоящем той е широко признат като отправна точка за основан на консенсус анализ на продоволствени кризи. През 2018 г. в рамките на Световната мрежа беше подготвена конференция на тема „Хранително-вкусовата промишленост и селското стопанство във времена на криза“, която се проведе в Брюксел в началото на 2019 г.

Като част от световните усилия за справяне с недохранването ЕС работи активно по проблемите на непълноценното хранене, особено по предотвратяването на забавянето на растежа при децата. Комисията пое ангажимент до 2020 г. да мобилизира 3,5 милиарда евро за намаляване на броя на децата със забавен растеж в държави партньори с поне 7 милиона до 2025 г. В своите заключения от 26 ноември 2018 г. Съветът призна усилията на Комисията да изпълнява ангажиментите на ЕС и да мобилизира всички съответни сектори в подкрепа на програмата в областта на изхранването на световно равнище и на равнище държави партньори. В 4^{-тия} доклад за напредъка по *плана за действие на ЕС в областта на изхранването*, публикуван през 2019 г.⁷, беше потвърдено, че чрез инвестициите си, свързани с изхранването, Комисията е на път да изпълни политическите ангажименти на ЕС. В 42 държави партньори разпространението на забавения растеж е намаляло от 39,2 % през 2012 г. на 34,9 % през 2019 г. Въз основа на настоящите тенденции е оценено, че при 4,7 милиона

⁶ https://www.consilium.europa.eu/media/24004/european-consensus-on-development-2-june-2017-clean_final.pdf

⁷ 11850/19.

деца в тези държави ще бъде избегнато забавяне на растежа. Ангажиментът за разпределяне на 3,5 милиарда евро до 2020 г. е изпълнен предсрочно през 2019 г.

В съответствие с втория План за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP II) продължиха усилията за прилагане на трансформиращ подход към подобряването на равенството между половете. Напълно се признава ключовата роля на жените във всички вериги за създаване на стойност в хранително-вкусова промишленост при управлението на природните ресурси и гарантирането на сигурност в областта на продоволствието и изхранването. Броят на договорите, отчитащи равенството между половете, се е увеличил от 37 % през 2014 г. на 57 % през 2018 г.⁸

На срещата на върха „Една планета“ през 2017 г. ЕС пое ангажимент да предостави 270 милиона евро в подкрепа на иновации в областта на устойчивостта спрямо изменението на климата и иновации в областта на селското стопанство, с цел да се постигне устойчива трансформация на селските райони. С финансова подкрепа от Франция Комисията започна инициативата DeSIRA⁹, за да се укрепи връзката между научните изследвания и иновациите при устойчивите спрямо изменението на климата продоволствени системи и да се съберат сведения, които да подкрепят политиките в държавите с ниски и средни доходи. В рамките на инициативата DeSIRA се подкрепят проекти за научни изследвания и иновации в Африка, Азия и Латинска Америка и се увеличава капацитетът за научни изследвания и управление на ключови национални, регионални и глобални участници. Тя има три основни стълба: 1) научни изследвания и иновации при селскостопанските и продоволствените системи; 2) научноизследователска инфраструктура, която благоприятства въвеждането на иновации, и 3) знания и сведения, които да се използват при разработването на политики. От 2018 г. насам са приети повече от 40 проекта в над 31 държави и 6 държави членки¹⁰ са заделили допълнителни средства за DeSIRA, за да засилят полезните взаимодействия между своите двустранни и многостранни портфейли за научни изследвания и иновации в областта на селското стопанство и развитието на селските райони.

В рамките на партньорството между ЕС и Африка за научни изследвания и иновации в подкрепа на сигурността в областта на продоволствието и изхранването и на устойчивото селско стопанство се прилага съвместно договорена пътна карта ЕС—Африкански съюз (за периода 2016—2020 г.). До края на 2020 г. 10 държави от ЕС и 9 държави — членки на Африканския съюз, ще са мобилизирали финансиране по „Хоризонт 2020“ от порядъка на 190 милиона евро по схемата за безвъзмездни средства за научни изследвания за Африканския съюз и по схема за съвместно финансиране (LEAP-AGRI ERANet). Финансирани са общо близо 100 проекта¹¹.

Сътрудничеството между Африканския съюз и ЕС беше засилено чрез две събития. По време на Конференцията на министрите на Африканския съюз и ЕС през 2019 г. бяха договорени 10 точки за действие, включително създаването на общоафриканска мрежа за икономически анализ на политики (Pan-African Network for the Economic Analysis of

⁸ Проучване относно постиженията на ЕС по отношение на сигурността в областта на продоволствието и изхранването и устойчивото селско стопанство през периода 2014—2018 г. (Study on EU Achievements in Food and Nutrition Security and Sustainable Agriculture 2014—2018), стр. 27.

⁹ Инициатива за иновации за интелигентно развитие чрез научни изследвания в селското стопанство.

¹⁰ Франция, Германия, Италия и Нидерландия са предоставили известно парично съфинансиране за DeSIRA чрез своите министерства на външните работи или агенции за развитие; Испания и Белгия са предоставили количествено изразено съфинансиране в натура чрез своите агенции за развитие.

¹¹ https://library.wur.nl/WebQuery/leap4fnssa-projects?q=*

Policies — PANAP), която е предназначена за споделяне на знания относно анализа на въздействието на политиките в държавите в Африка на юг от Сахара. С диалога на високо равнище от 2019 г. между Африканския съюз и ЕС (HLPD) по политиките относно науката, технологиите и иновациите се цели резултатите от научните изследвания да бъдат използвани по-успешно и да бъдат превръщани в продукти и процеси, които увеличават производството на висококачествени храни с подходящи суровини, засилват растежа на доходите и насърчават развитието на селските райони и в двата региона.

ЕС и неговите държави членки постигнаха напредък по укрепването на връзката между дребните земеделски стопани и малките и средните предприятия (МСП) и по насочването на инвестициите си в създаването на възможности за работни места в селските райони, особено за младежите и жените. През 2018 г. беше прието съобщение относно алианса между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места¹², чиято цел е създаването на работни места и насърчаването на устойчиво и приобщаващо развитие. Беше сформирана и работна група за селските райони в Африка, за да се стимулира създаването на работни места в сектора на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост. Основните инструменти на ЕС за насърчаване на инвестициите в Африка (включително чрез мобилизиране на други източници на финансиране за развитието на селското стопанство) са Планът за външни инвестиции и Доверителният фонд за Африка.

Що се отнася до многостранната координация, Комисията и пет държави членки¹³ продължават да бъдат членове на Съвета на Глобалната донорска платформа за развитие на селските райони (Donor Platform for Rural Development — GDPRD). В рамките на GDPRD ЕС взема активно участие в глобалната донорска работна група в областта на земята (GDWGL). ЕС и 28 партньори поеха ангажимент да повишат координацията и обмена на знания по програмите за управление на земята и съвместно подкрепят решения на въпроси, свързани със земята, в процесите на политиката. През 2018 г. ЕС прие програма за управление на земята¹⁴, която има за цел насърчаването на инвестициите в земя, за да се увеличат селскостопанската производителност и устойчивото развитие.

3. ФИНАНСИРАНЕ И НАПРЕДЪК

В настоящия раздел са представени текущ преглед на изплатените суми от ЕС и неговите държави членки за сигурност в областта на продоволствието и изхранването и последното развитие по изпълнението на приоритетите на политиката.

¹² COM(2018) 643 final от 12.9.2018 г.

¹³ Германия, Италия, Нидерландия, Финландия и Франция.

¹⁴ Приложение 1 към годишния план за действие за 2018 г., Решение на Комисията C(2018) 8063 final.

Изплатени суми¹⁵

От 2012 г. насам общият размер на официалната помощ за развитие (ОПР) от ЕС и неговите държави членки за сигурност в областта на продоволствието и изхранването устойчиво нараства и е достигнал 5 027 милиона евро през 2018 г. — увеличение с 19,7 % спрямо 2016 г. Това представлява 8,1 % от общите потоци от ОПР през 2018 г., което е най-високото равнище от 2012 г. насам.

От гледна точка на разработването на политики изплатените суми на равнище държава продължават да представляват най-големия дял от ОПР от 2012 г. насам, като през 2018 г. възлизат на 66 %. Делът на изплатените суми на регионално равнище през 2018 г. е стабилен в сравнение с 2016 г., но от 2012 г. насам стойността им почти се е утроила. След лек спад през 2014 г. и 2016 г., през 2018 г. разходите по глобални инициативи и предоставяне на глобални обществени блага са се увеличили, достигайки максимум от над 1 милиард евро.

През 2018 г. регионът на Субсахарска Африка продължава да бъде най-големият бенефициер на подкрепа за сигурност в областта на продоволствието и изхранването, като получава около половината от всички изплатени суми. Съвместният дял от финансирането за сигурност в областта на продоволствието и изхранването, разпределено за Северна и Централна Америка и Южна Америка, се запазва сравнително стабилен от 2012 г. насам с колебание от около 6 %. Въпреки че подкрепата за сигурност в областта на продоволствието и изхранването в партньорски държави се е увеличила от 2012 г. насам, тя все още представлява малък дял от общите изплатени суми за сигурност в областта на продоволствието и изхранването (средно 6,7 % на година).

През 2018 г. бяха подпомогнати много дейности, основно по отношение на устойчивото развитие на селското стопанство, продоволственото подпомагане, развитието на селските райони и фундаменталните научни изследвания в областта на изхранването и селското стопанство, които представляват около половината от общото финансиране¹⁶.

Таблица 1: Географско разпределение на изплатената помощ от ЕС и неговите държави членки за сигурност в областта на продоволствието и изхранването през 2012 г., 2014 г., 2016 г. и 2018 г., изразена в милиони евро и процентен дял¹⁷

¹⁵ В ЕС и неговите държави членки съществуват различни методики на докладване. Отчетените в настоящия доклад данни отразяват единствено конкретната методика, използвана в него, и не включват потоците от хуманитарна помощ. Данните включват институциите на ЕС и само десет държави членки, което представлява 91,2 % от общите потоци от официална помощ за развитие (ОПР) от институциите на ЕС и 28-те държави членки през 2018 г. Подробната методика е представена в работния документ на службите на Комисията, приложен към настоящия доклад. Както и в предходните доклади, в настоящия четвърти поред доклад (изготвен през 2020 г.) са представени последните налични официални данни, в случая за 2018 г. В настоящия доклад са обхванати и по-малки проекти (на стойност под 100 000 EUR), което води до увеличаване на броя на отчетените проекти. Но дори без тази промяна в методиката, данните за 2018 г. показват значително увеличение на броя на проектите и изплатените суми в сравнение с 2016 г. — от 3 462 на 3 928. На тези по-малки проекти обаче се падат едва 2,4 % от общите изплатени суми за сигурност в областта на продоволствието и изхранването през 2018 г.

¹⁶ Секторите са определени съгласно класификацията на секторите, предложена от ОИСР/Комитета за подпомагане на развитието.

¹⁷ „Региони“ означава регионите според класификацията на регионите, предложена от ОИСР/Комитета за подпомагане на развитието. „Партньорски държави“ означава държавите партньори от европейската

Географска област	2012 г.	2012 г. в %	2014 г.	2014 г. в %	2016 г.	2016 г. в %	2018 г.	2018 г. в %	Общо	Общо в %
Субсахарска Африка	1 440	42,8	1 650	45,1	2 242	53,4	2 463	49,0	7 795	48,0
Азиатско-тихоокеанския регион и Океания	622	18,5	559	15,3	521	12,4	659	13,1	2 361	14,5
Близък изток	12	0,3	54	1,5	40	0,9	64	1,3	169	1,0
Партньорски държави	98	2,9	273	7,4	312	7,4	405	8,0	1 088	6,7
Северна, Централна и Южна Америка	232	6,9	225	6,2	285	6,8	289	5,8	1 031	6,3
Регионална и неуточнена	962	28,6	898	24,5	800	19,1	1 148	22,8	380	23,4
Всички региони	3 366	100	3 659	100	4 200	100	5 027	100,0	16 251	100

В таблица 2 е представена цялостна картина на помощта за сигурност в областта на продоволствието и изхранването за изпълнение на приоритетите на политиката на ЕС. Изплатените суми за „устойчивост и поминък на дребните земеделски стопани“ (приоритет 1) представляват по-голямата част от общите потоци от сигурност в областта на продоволствието и изхранването. Размерът на помощта за „механизми за социална закрила с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването“ (приоритет 4) е спаднал леко в сравнение с 2016 г. И обратно, ЕС и неговите държави членки значително са увеличили размера на своята подкрепа за изграждане на устойчивост на индивидуално равнище и на равнище държава (приоритети 1 и 6), като са разпределили 62 % от нетното увеличение спрямо 2016 г. Като цяло значителното нетно увеличение на общите изплатени суми за сигурност в областта на продоволствието и изхранването през 2018 г. се дължи на факта, че са изпълнени повече програми и средният размер на подкрепата е по-висок.

Овластяването на жените и момичетата и насърчаването на равенството между половете се включват във все по-голяма степен в програмите за сигурност в областта на продоволствието и изхранването. От таблица 2 става видно, че на тази цел се пада значителен дял (64 %) от общия размер на подкрепата за сигурност в областта на продоволствието и изхранването през 2018 г. (увеличение спрямо 53 % през 2016 г.). По отношение на целите, свързани с околната среда, се наблюдава подобна тенденция — 51 % от изплатените суми за сигурност в областта на продоволствието и изхранването са насочени за адаптиране към изменението на климата и/или смекчаване на последиците от изменението на климата. Размерът на инвестициите за научни изследвания в сектори, свързани със сигурност в областта на продоволствието и

политика за съседство (ЕПС) и някои други държави кандидатки или потенциални кандидатки. Числата в таблици 1 и 2 са закръглени.

изхранването, се запазва относително стабилен: 10 % през 2018 г. спрямо 12 % през 2016 г. Освен това през 2018 г. повече партньори (130 държави бенефициери) са се възползвали от инициативите за разработване на политика за сигурност в областта на продоволствието и изхранването.

Таблица 2: Напредък по изпълнението на приоритетите на политиката¹⁸

Критерии за изпълнение	Брой програми					Получена подкрепа в млн. евро					Брой държави				
	2012	2014	2016	2018		2012	2014	2016	2018		2012	2014	2016	2018	
1. Подобряване на устойчивостта и поминъка на дребните земеделски стопани	1 560	1 822	1 863	4 471		2 022	2 137	2 120	2 377		108	103	108	126	
2. Подкрепа за ефективно управление	410	588	632	1 160		395	535	698	802		84	92	87	97	
3. Подкрепа за регионалното селско стопанство и сигурността в областта на продоволствието и изхранването	98	188	228	333		151	191	226	409						
4. Укрепване на механизмите за социална закрила с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването	94	102	123	124		209	133	254	238		40	40	44	48	
5. Подобряване на изхранването	278	341	455	935		467	504	638	683		63	64	71	92	
6. Подобряване на координацията между участниците в областта на хуманитарната помощ и развитието с цел повишаване на устойчивостта	63	148	161	423		122	159	265	517		18	37	37	70	
Общо	2 503	3 189	3 462	7 446		3 366	3 659	4 200	5 027				114	130	
От които															
Научноизследователски програми	149	154	463	1189	(16 %)	379	300	493	491	(10 %)			69	92	(71 %)
Програми, отчитащи равенството между половете			1 879	4 251	(57 %)			2 404	3 382	(67 %)			97	114	(88 %)
Основна цел			155	575	(8 %)			171	168	(3 %)			51	77	(59 %)
Важна цел			1 724	3 676	(49 %)			2 233	3 214	(64 %)			97	113	(87 %)
Програми за адаптиране към изменението на климата			1344	2 976	(40 %)			1 826	2 407	(48 %)			95	116	(89 %)
Основна цел			308	691	(9 %)			342	381	(8 %)			67	93	(72 %)

¹⁸ Данните обхващат ЕС и само десет държави членки. Подробната методика може да бъде видяна в работния документ на службите на Комисията, приложен към настоящия доклад.

<i>Важна цел</i>			1 036	2 285	(31 %)			1 484	2 026	(40 %)			91	100	(77 %)
Програми за смекчаване на последиците от изменението на климата			598	1 315	(18 %)			693	946	(19 %)			89	108	(83 %)
<i>Основна цел</i>			82	192	(3 %)			75	85	(2 %)			40	56	(43 %)
<i>Важна цел</i>			516	1 123	(15 %)			618	861	(17 %)			86	105	(81 %)

Напредък по изпълнението на приоритетите на политиката

В настоящия раздел е представен общ преглед на дейностите, предприети в подкрепа на шестте приоритета на политиката за сигурност в областта на продоволствието и изхранването. По-подробна информация и конкретни примери са предоставени в придружаващия доклад работен документ на службите на Комисията.

Приоритети на политиката 1 и 6 „подобряване на устойчивостта и поминъка на дребните земеделски стопани“ и „подобряване на координацията между участниците в областта на хуманитарната помощ и развитието с цел повишаване на устойчивостта“ продължават да бъдат най-важната част от портфейла за сътрудничество за развитие на ЕС и неговите държави членки. Тази подкрепа е насочена във все по-голяма степен към основните социално-икономически, екологични и свързани със сигурността динамични фактори, влияещи върху устойчивите, стабилни и здравословни продоволствени системи. Чрез разработването на такива продоволствени системи следва да се укрепи устойчивото развитие на селските райони и да се предотвратят продоволствени кризи. ЕС засили своята подкрепа за Световната мрежа за борба с продоволствените кризи, която играе ключова роля за трансформацията на агрохранителните системи, с акцент върху основаната на консенсус информация, привлечените стратегически инвестиции и координираните и интегрирани действия по осъществяване на връзка между хуманитарната помощ, развитието и мира.

Приоритети на политиката 2 и 3: ЕС и неговите държави членки инвестираха в *управлението на земята* в около 40 държави и значително увеличиха *отговорните инвестиции в селскостопанските предприятия*, по-специално чрез инициативи за смесено финансиране за устойчиви агрохранителни вериги за създаване на стойност. В рамките на ЕС също така бе развито устойчивото рибарство и аквакултури, като беше обърнато специално внимание на дребномащабния риболов заради неговия потенциал за осигуряване на икономически и социални ползи, особено за жените. Освен това ЕС и неговите държави членки активизираха подкрепата си за цялостното управление и структура за научни изследвания и иновации в областта на селското стопанство и значително увеличиха капацитета за научни изследвания на държавите в областта на иновациите в рамките на националните системи за знания и иновации в областта на селското стопанство.

Приоритет на политиката 4: подкрепата от ЕС за *механизмите за социална закрила* остана на същото равнище — 237 милиона евро през 2018 г. ЕС изготви пакет от насоки, включващ ръководни принципи, извлечени поуки и обещаващи практики, за да бъдат подпомогнати програмите за социална закрила в ситуации на сътресения и продължителни кризи¹⁹.

По **приоритет на политиката 5** ЕС е изпълнил още през 2019 г. (една година предсрочно) ангажимента си да инвестира до 2020 г. 3,5 милиарда евро в *изхранването* и е засилил усилията за анализиране на начина, по който помощта от ЕС спомага да се избегне забавеният растеж при децата. ЕС и неговите държави членки продължават да укрепват глобалните механизми за управление и отчетност и да разглеждат множество форми на недохранване в своите програми за подкрепа с цел да се постигне глобалната цел за намаляване на забавения растеж до 2025 г.

¹⁹ <https://europa.eu/capacity4dev/sp-nexus/documents>

Таблица 3: Примери за проекти със забележими резултати

Приоритет на политиката 1	Нидерландия подкрепя <i>проекта „Projet d’Appui à la Production Agricole au Burundi (PAPAB)“</i>, като прилага подхода PIP (<i>Plan Intégré Paysan</i>). Въз основа на бизнес план за стопанството дребномащабните производители на храни могат да инвестират по-добре в управление на плодородието на почвата, устойчивост на системата за селскостопанско производство, а оттук и в повишаване на продоволствената сигурност. Чрез този подход 37 400 домакинства осезаемо увеличиха производителността и доходите си и същевременно 18 700 хектара земеделска земя се управляват по по-устойчив начин. По друга нидерландска програма — <i>„Географски данни за селското стопанство и водите (G4AW)“</i>, се използват спътникови данни, за да се подобри продоволствената сигурност. Програмата включва 23 проекта в 14 държави и целта е до 2022 г. в нея да бъдат включени 4,5 милиона дребни земеделски стопани. През 2018 г. Ирландия пусна в обращение 13 нови и подобрени сорта бобови растения, зърнени култури, кореноплодни и грудкови култури в Малави, включващи биологично обогатен с желязо и цинк фасул, както и богат на витамин А сладък картоф с оранжева вътрешност.
Приоритет на политиката 2	Финландия осъществява в Етиопия проекта <i>„Отговорно и иновативно управление на земята“</i> за разработване на национална информационна система за земята в селските райони, в рамките на която се обработват всички данни за вписвания и сделки, свързани със земя (наследяване, развод, дарение и др.). До 2019 г. са вписани 14,5 милиона парцела.
Приоритет на политиката 3	Германия финансира регионалния проект <i>„Предназначено за жени техническо професионално образование и обучение в сектора на селското стопанство“</i>, насърчаващ развитието на уменията на жените в сектора на селското стопанство. Тя осъществи проекта съвместно с Агенцията на Африканския съюз за развитие (AUDA-NEPAD) в шест държави: Бенин, Буркина Фасо, Гана, Кения, Малави и Того.
Приоритет на политиката 4	Чрез подкрепата на Обединеното кралство²⁰ за системите за социална закрила в 23 развиващи се държави бе оказана помощ на бедни и уязвими хора да развият по-продуктивен и устойчив поминък. Тя бе използвана и в помощ на правителствата, за да изградят системи за реагиране при сътресения, включително чрез програми, осигуряващи предоставяне на парични средства в държави, като Кения и Етиопия. След настъпване на екстремни метеорологични явления, като суши и наводнения, чрез тези програми беше оказана помощ на хората да си набавят достатъчно храна и гладът и рискът от глад бяха намалени.

²⁰ По време на разглеждания период в настоящия доклад Обединеното кралство беше член на Европейския съюз.

Приоритет на политиката 5	Чрез проекта на Италия „ <i>SA.NI — продоволствена сигурност, изхранване и хигиена на общностите в екваториалната част на Южен Судан</i> “ беше осигурен достъп до вода за 1 550 души, както и обучение по осигуряването на безопасна вода (Safe Water Champion) за 450 жени и предродилни услуги за 5 000 бременни жени и/или кърмачки.
Приоритет на политиката 6	ЕС финансира проекта „ <i>Бързо профилиране в градовете за постигане на ранно възстановяване на Йемен</i> “, за да насочва и координира по-добре инвестициите в хуманитарна помощ, възстановяване и развитие и да укрепи устойчивостта на заинтересованите страни и засегнатото население в подбрани градове, засегнати от конфликта.

Съвместно програмиране

ЕС и неговите държави членки постигнаха значителен напредък по съвместното програмиране. Подходът бе приет в 23 държави и прилагането му започна. За да подкрепи процеса, ЕС е разработил нови насоки за съвместно програмиране и документи с насоки за засегнати от конфликти държави и нестабилни държави и по-напреднали развиващи се държави и държави със средно равнище на доходите²¹. В Камбоджа и Уганда бяха организирани две партньорски обучения съответно през декември 2018 г. и ноември 2019 г. И на двете събития се събраха широк кръг от представители от държави партньори, както и представители от ЕС и от 16 държави членки, които установиха практически стъпки и инструменти, за да формулират съвместни подходи и да увеличат въздействието, присъствието и видимостта на ЕС на равнище държава.

Каре 1: Съвместно програмиране на ЕС в Боливия

Боливия беше сред първите държави, предприели съвместно програмиране с ЕС, осем държави членки и Швейцария. Съвместната европейска стратегия за периода 2017—2020 г. е приведена в съответствие с Патриотичната програма на Боливия за 2025 г. и нейния план за икономическо и социално развитие за периода 2016—2020 г. Чрез съвместното програмиране бяха насърчени сътрудничеството и координацията в редица сектори в групата ЕС+. По отношение на сигурност в областта на продоволствието и изхранването съвместното програмиране доказа, че редовният диалог и съвместните дейности са ключови стимули за обединяване на партньорите на ЕС, за да преминат от съвместно програмиране към съвместно изпълнение.

²¹ <https://europa.eu/capacity4dev/joint-programming/highlights?page=1>

Каре 2 Съвместно програмиране на ЕС в Мадагаскар

През 2018 г. ЕС, Германия и Франция започнаха съвместно програмиране и разработиха съвместен анализ. След президентските избори през януари 2019 г., които отбелязаха първата смяна на политическата власт в държавата, правителството на Мадагаскар изготви *План на Мадагаскар за извънредни ситуации* за периода 2019—2023 г., в който следва да се определи стратегията за съвместното програмиране, планирано през 2020 г. Партньорите на ЕС все по-активно прилагат съвместни програми и проекти във всички сектори. Това широко сътрудничество подобри синхронизирането и допълняемостта на интервенциите — включително по отношение на подкрепата за гражданското общество. По отношение на сигурност в областта на продоволствието и изхранването културата на *по-добра съвместна работа* несъмнено ускори напредъка по съвместното прилагане и осигури възможност за структуриран диалог по политиката с правителството в различните платформи за координация.

4. ДОКЛАДВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Многостранныят характер на въпросите, свързани със сигурност в областта на продоволствието и изхранването, разнообразните проекти, различните системи и канали за изпълнение, специфичните цели на политиките за развитие и отделните статистически практики на държавите членки превръщат в предизвикателство докладването на стандартни обобщени показатели за въздействието на практика. Независимо от това ЕС и неговите държави членки активизират усилията си за хармонизиране на докладването във връзка с Евростат и ЦУР²².

В таблица 4 са представени количествени резултати по няколко избрани теми, а именно помощ за хора, които се намират в състояние на продоволствена несигурност, изхранване, устойчиво управление в селскостопанските и пасищните екосистеми и подкрепа за дребните земеделски стопани за увеличаване на устойчивото производство, както и подобряване на достъпа до пазари, земя и финанси. Всяка съпоставка обаче следва да прави внимателно, тъй като методите за изчисление може да са различни в отделните държави и в таблицата не е представена пълна картина на усилията във всяка област, а само отчетеното чрез наличните инструменти.

Таблица 4 Резултати и въздействие на място

Австрия	През периода 2017—2018 г. 1 327 983 дребни земеделски стопани бяха обхванати от финансирани от Австрийската агенция за развитие мерки, които са предназначени да увеличат устойчивото производство в селското стопанство и/или да подобрят достъпа до земя и други природни ресурси и до финансови услуги и/или пазари. От тях 399 217 се намираха в състояние на продоволствена несигурност.
Европейска Комисия (2013—2018 г.)	17 787 000 жени на репродуктивна възраст и деца под петгодишна възраст, 1 381 000 от които се намираха в състояние на продоволствена несигурност (2018 г.), се възползваха от програми, свързани с изхранването;

²² Формулирани чрез Глобалния договор и Глобалната инициатива за докладване на ООН.

	26 197 000 души, намиращи се в състояние на продоволствена несигурност, получиха помощ от ЕС; за 4 152 000 ha земя бяха въведени практики за устойчиво управление на земята; 6 985 000 дребни земеделски стопани, 828 000 от които се намираха в състояние на продоволствена несигурност (2018 г.), се възползваха от подкрепени от ЕС мерки, предназначени да увеличат тяхното устойчиво производство, достъп до пазари и/или сигурност на правото на земевладение.
Финландия	През периода 2015—2017 г. чрез двустранни проекти и проекти на гражданското общество беше осигурена подкрепа за около 3 106 000 земеделски стопани, 41 % от които жени, за да се увеличи тяхното устойчиво производство, достъп до пазари и/или сигурност на правото на земевладение. Над 2 200 000 земеделски стопани бяха подпомогнати чрез сътрудничество с частния сектор. 120 000 семейства защитиха правата си на земевладение — 64 % от актовете за земевладение бяха получени от семейни двойки, а 19 % само от жени. Освен това 3 245 400 ha гори преминаха към устойчиво използване чрез двустранни операции, операции на гражданското общество и операции на частния сектор.
Франция	През периода 2016—2018 г. на 9 086 289 семейни земеделски стопанства беше оказана помощ чрез финансирани от Френската агенция за развитие (AFD) проекти, насочени към повишаване на тяхната конкурентоспособност, адаптиране на селскостопанските им практики към изменението на климата и улесняване на достъпа им до земя и финансови услуги. 57 621 ha бяха облагодетелствани от програми за опазване, възстановяване и устойчиво управление на биологичното разнообразие (2016—2018 г.). През периода 2017—2019 г. 5,4 милиона души, намиращи се в състояние на продоволствена несигурност, се ползваха от програми за продоволствено подпомагане на Министерството по европейските въпроси и външните работи.
Германия	178 600 жени на репродуктивна възраст и 67 400 деца на възраст под две години, обхванати от световната програма на Федералното министерство за икономическо сътрудничество и развитие (BMZ) „сигурност в областта на продоволствието и изхранването и подобро изхранване“ (част от инициативата на Германия „ЕДИН СВЯТ — без глад“), осезаемо подобриха своето качество на изхранване през 2018 г. Най-малко 16 000 000 души, намиращи се в състояние на продоволствена несигурност, се ползваха от мерките на германското правителство за подобряване на сигурност в областта на продоволствието и изхранването²³.

²³ Тази цифра се отнася само за проекти за техническо сътрудничество (изпълнени от Германската агенция за развитие (GIZ)). Поради припокриване на целевите групи данните за въздействието от други проекти (за финансово сътрудничество, многостранни проекти) не са взети предвид в настоящия доклад.

Нидерландия (2019 г.)	20 100 000 недохранени лица получиха подпомагане, 15 300 000 от които видимо се ползваха от подобрен прием на храна; 19 200 000 дребни семейни стопанства получиха подкрепа, 6 600 000 от които увеличиха своята производителност и/или доход, а 5 600 000 получиха (също така) по-добър достъп до пазари; 673 000 ха земеделска земя бяха подобрени, за 612 000 ха от които бяха възприети практики с по-голяма екологична ефективност, а 118 000 ха станаха по-устойчиви на натиск и сътресения; 113 000 земеделски стопани получиха сигурно право на земевладение.
Обединено кралство	60 300 000 деца на възраст под 5 години, жени (в детеродна възраст) и подрастващи момичета бяха обхванати от мерки, свързани с изхранването (април 2015 г. — март 2019 г.). През периода 2018—2019 г. Министерството за международно развитие (DFID) провеждаше 49 текущи програми за търговско селскостопанско производство, по които са облагодетелствани над 22 милиона земеделски стопани и са поддържани или създадени над 140 000 работни места.

5. ТЕМАТИЧЕН ФОКУС

В съответствие с отправеното от Съвета искане през 2018 г., настоящият доклад се фокусира по-задълбочено върху две конкретни теми: овластяването на жените и заетостта в селските райони.

Овластяване на жените с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването

В отражение на ангажимента на ЕС за трансформиращ подход към подобряването на равенството между половете, делът на мерките за сигурност в областта на продоволствието и изхранването, които включват аспекта на равенството между половете, се увеличи от 37 % през 2014 г. на 57 % през 2018 г. Мерките на ЕС и държавите членки подобряват във все по-голяма степен достъпа до производствени ресурси и възможности за заетост сред жените, стимулират поведенчески промени, като например съвместно вземане на решения в домакинствата в селските райони, и осигуряват на жените платформи, за да упражняват правата си.

В Кения, Мозамбик, Малави и Сенегал чрез програмата LANDac, финансирана от **Нидерландия**, се подпомага достъпът на жените до земеделска земя, като те биват включени в събирането на данни и в обсъжданията относно управлението на земята. В Малави ЕС укрепва системите за управление на земя на дребни земеделски стопани, като местни длъжностни лица биват обучавани относно правата на жените на земевладение и — чрез Форум относно правата на жените на земевладение — на това как да се повишат ръководните умения на жените. **Италия** увеличи участието на жените във веригите за създаване на стойност в Мозамбик и увеличи мащаба на услугите на общностно равнище за изхранване на майките и децата в Афганистан. В Мали **ЕС и Германия** улесниха достъпа на жените до напоявана земя, като по този начин бе подобрен достъпът им до разнообразни и здравословни хранителни режими.

ЕС и неговите държави членки настояват все по-енергично за трансформиращ подход към подобряването на равенството между половете по време на диалозите по

политиката с държави партньори. ЕС и неговите държави членки допринесоха например за съвместен анализ на равенството между половете като стъпка към изграждането на партньорства във всички сектори в Мадагаскар и засилиха координацията между партньорите на ЕС при предаването на чувствителни относно равенството между половете послания във връзка с насилието над жени в Колумбия.

Кратките тематични информационни съобщения на ЕС, в които е представен чувствителен към равенството между половете подход към управлението на земята, изхранването и развитието на веригата за създаване на стойност, включваха въпроса за *преодоляването на неравнопоставеността между половете чрез развитие на агрохранителната верига за създаване на стойност* в допълнение към методиката на ЕС за анализ на веригата за създаване на стойност във връзка с Инициативата за развитие (VCA4D), за да се оцени въздействието на веригата за създаване на стойност върху социалното развитие, включително равенството между половете. В Камбоджа чрез инструмента VCA4D беше подчертано участието на жените в дейности, свързани с аквакултурите, в полуинтензивните производствени системи и производствените системи с използване на малки клетки и тяхното недостатъчно представителство при вземането на решения относно политиката за рибарството.

Създаване на работни места в селските райони

Съгласно Съобщението за алианс между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места от 2018 г.²⁴ ЕС и африканските му партньори разработват пактове за работни места и растеж, като съсредоточават усилията си върху веригите за създаване на стойност с най-голям потенциал за създаване на работни места. Когато това е уместно, пактовете за работни места и растеж се свързват с други международни инициативи, като Инициативата на Г-20 за младежка заетост в селските райони²⁵.

През юли 2019 г. например ЕС сподели своите пактове за работни места и растеж²⁶ с правителството на Уганда, за да насърчи сближаването с ключови приоритети на ЕС, определени съвместно с държавите членки, финансови институции партньори и други участници, както и чрез диалози с правителството и частния сектор. С пактовете за работни места и растеж се цели подкрепяне на веригите за създаване на стойност в горското стопанство, земеделието и селското стопанство, които разкриват възможности за създаване на работни места, иновации, участие на жените и младежта в производствения процес, смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него, както и допълняемост с други програми.

Финансираните от ЕС действия за стимулиране на инвестициите и работните места включват инициативата AgriFI, която насърчава инвестициите в дейността на дребни земеделски стопани и микро-, малки и средни предприятия (ММСП) чрез смесено финансиране. С цел да помогне за развитието на вериги за създаване на стойност в селското стопанство, ЕС се възползва от възможностите, предлагани от местните, регионалните и световните пазари, и прилага методологията VCA4D, за да оцени въздействието на веригите за създаване на стойност върху разкриването на работни места, например в Замбия (по отношение на производството на яйца и аквакултури), Хондурас (по отношение на производството на кафе), Сиера Леоне (по отношение на

²⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/soteu2018-africa-europe-jobs-alliance-communication-643_en.pdf

²⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/23551/2017-g20-rural-youth-employment-en.pdf>

²⁶ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/68138/eu-jobs-and-growth-compact-uganda-supporting-job-creation-and-economic-growth_tk

палмово масло), Танзания (по отношение на производството на кафе), Гвинея Бисау (по отношение на производството на манго и лайм), Бурунди (по отношение на производството на банани) и Бенин (по отношение на производството на ананаси)²⁷.

Каре 3 Насърчаване на създаването на работни места във веригите за създаване на стойност в Сиера Леоне

Германия подкрепя Програмата за насърчаване на заетостта III, за да увеличи броя на работните места във веригите за създаване на стойност по отношение на производството на какао, кафе, ориз и зеленчуци. Програмата включва работа с ММСП и младежи за подобряване на уменията със силно застъпени елементи на наставничество и обучение, за да се увеличат самостоятелната и договорната заетост. През периода 2016—2019 г. чрез програмата беше оказана подкрепа на 1 200 предприятия и бяха обучени 36 000 младежи, което доведе до създаването на над 9 000 нови работни места и възможности за самостоятелна заетост. През 2019 г. от програмата се възползваха над 250 000 души.

Каре 4 Работа с държави партньори за насърчаване на създаването на работни места и постигане на мир, сигурност и развитие в Сахел

През периода 2018—2019 г. в региона на Сахел и езерото Чад чрез Извънредния доверителен фонд на ЕС за Африка (EUTF) бяха създадени над 27 500 работни места, беше помогнато на 129 000 лица да развият доходоносни дейности и беше дадена възможност на 50 000 лица да получат професионално обучение и/или развитие на уменията. Подкрепата от ЕС е от ключово значение за увеличаването на икономическото участие на младежите и съответно допринася за усилията на EUTF за стабилизиране в региона. Приблизително 700 000 младежи се възползваха от инициативите за създаване на работни места и за стажове, професионално обучение и/или подкрепа за развиване на техните умения.

Каре 5 Увеличаване на устойчивия растеж в селското стопанство, заетостта и продоволствената сигурност в Малави

ЕС и Германия подкрепят програмата „KULIMA — повече доходи и заетост в селските райони в Малави (MIERA)“ (KULIMA More Income and Employment in Rural Areas of Malawi (MIERA)), за да увеличат доходите и възможностите за заетост за дребните земеделски стопани и ММСП в редица вериги за създаване на стойност (по отношение на производството на маниока, фъстъчено масло, соя и слънчоглед). От 2017 г. насам над 23 000 дребни земеделски стопани получиха обучение по земеделска икономика, агробизнес и маркетинг и са подписали 300 споразумения за пускане на пазара и за договорното земеделие между водещи дружества и организации на земеделските стопани. Земеделските стопани увеличиха доходите си с 20 % и са създадени 900 работни места.

²⁷ Проучвания относно анализа на веригите за създаване на стойност през периода 2016—2020 г.: <https://europa.eu/capacity4dev/value-chain-analysis-for-development-vca4d->

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ЕС и неговите държави членки предприеха всеобхватен подход за подкрепа на политиките и програмите на държавите партньори. Съвместните усилия бяха съсредоточени върху укрепването на устойчивостта на най-уязвимите към продоволствените кризи, увеличаването на отговорните инвестиции в устойчиви продоволствени системи, подобряването на резултатите по отношение на изхранването, стимулирането на иновации и разглеждането на равнопоставеността между половете и овластяването на жените. Опитът, представен в настоящия доклад и в придружаващия го работен документ на службите на Комисията, показва значението на следните действия:

- 1. Възприемане на всеобхватен подход за устойчиви и приобщаващи продоволствени системи, който дава възможност за безопасна и питателна храна и здравословни хранителни режими за всички.** Това означава съсредоточаване на вниманието върху продоволствените системи като цяло — от устойчивото производство до потреблението, преработването, търговията и пускането на пазара — и върху балансирането на факторите, свързани с климата, здравето, околната среда, икономиката и социалните аспекти. Този подход е съобразен с равенството между половете в съответствие с втория План за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP II). При него също така се отчита важната роля на рибарството и аквакултурите за сигурността в областта на продоволствието и изхранването, което изисква по-добро управление на морското пространство при спазване на законите относно достъпа до рибни запаси, земни и водни ресурси и поставяне на особен акцент върху получените ползи за дребните рибари и дребните рибовъди.
- 2. Подкрепяне на Световната мрежа за борба с продоволствените кризи като ключов фактор, допринасящ за разработването на устойчиви продоволствени системи в рамките на връзките между хуманитарната помощ, развитието и мира.** Тази подкрепа от ЕС и неговите държави членки включва съвместен анализ, стратегически инвестиции и координирани ответни действия на национално, регионално и световно равнище. ЕС и неговите държави членки следва да продължат да отговарят както на непосредствените нужди, така и на основните социално-икономически, екологични и свързани с мира фактори, за да предотвратят повторно възникване на продоволствени кризи.
- 3. Отдаване на приоритет на подход, включващ множество заинтересовани страни, към постигането на сигурност в областта на продоволствието и изхранването и устойчиво селско стопанство, с цел да се ускори напредъкът по Програмата до 2030 г..** Този подход обхваща по-конкретно глобални, регионални, национални и местни механизми за управление. Стратегията следва да включва укрепване на партньорствата със системата на ООН (включително с агенциите на ООН със седалище в Рим и Комитета по световната продоволствена сигурност), научноизследователски организации, световни многостранни платформи, частния сектор и организации на гражданското общество, за да се разработят и приложат норми на световно равнище.
- 4. Укрепване на системите за научни изследвания и иновации в областта на селското стопанство на национално, регионално и световно равнище с цел насърчаване на устойчивостта спрямо изменението на климата.** ЕС и неговите държави членки следва да продължат да подкрепят архитектурата на

институционалното управление и капацитета на регионалните и националните организации за научни изследвания в областта на селското стопанство и следва да стимулират устойчивите иновации чрез многостранни партньорства, като инициативата DeSIRA.

5. **Увеличаване на отговорните публични и частни инвестиции в устойчиво селско стопанство, рибарство и селскостопански предприятия, включително чрез смесена помощ в подкрепа на дребните земеделски стопани, рибарството и ММСП.** ЕС и неговите държави членки следва да запазят въздействието върху икономиката, околната среда и социалното развитие като основен приоритет в подкрепата за частните инвестиции в селскостопански предприятия, включително чрез допълнително инвестиране в съобразени с равенството между половете, устойчиви и приобщаващи вериги за създаване на стойност.
6. **Подкрепяне на предлагането на местния и регионалния пазар и ускоряване на междурегионалната и вътрешнорегионалната търговия със селскостопански продукти.** ЕС и неговите държави членки следва да продължат да подкрепят споразумения, като споразумението за Африканската континентална зона за свободна търговия, с които се насърчава регионалната интеграция и се спомага за създаването на нови пазари и нови достойни работни места, увеличава се конкурентоспособността и се намалява зависимостта от вноса на храни.
7. **Насърчаване на чувствително по отношение на изменението на климата селско стопанство, включително агроекология, като се признава значението на устойчивото селско стопанство за адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него,** както е предвидено в програма Koronivia за съвместна работа в областта на селското стопанство (Koronivia Joint Work on Agriculture)²⁸ и подчертано в други съответни ангажименти. В този контекст ЕС и неговите държави членки следва да помагат на развиващите се държави да изпълнят своите национално определени приноси.
8. **Справяне с недохранването във всичките му форми, като вниманието продължава да е насочено към най-уязвимите групи от населението.** ЕС следва да продължи с оценките и докладването на въздействието на ЕС върху намаляването на забавения растеж, като същевременно се справя с недохранването във всичките му форми, засягащи уязвимите групи хора. Програмите за изхранване следва също така да допринасят за устойчивата трансформация на продоволствените системи.

Тези наблюдения са от значение и за подготовката на срещата на високо равнище „Изхранване за растеж“ и срещата на върха на ООН по въпросите на продоволствените системи през 2021 г.

²⁸Решение 4/CP.23

COVID-19 и продоволствената сигурност

Пандемията от COVID-19 все още беше в процес на развитие по време на финализирането на настоящия доклад. Цялостният ефект от COVID-19 и от предизвиканата от пандемията социално-икономическа криза върху сигурността в областта на продоволствието и изхранването все още до голяма степен е неизвестен от гледна точка на сериозността на ограниченията на свободата на движение и страничните ефекти върху поминъка в селските райони. Първите индикации сочат, че въздействието би могло да бъде значително и милиони хора да загубят доходите си, като същевременно да бъдат изправени пред ръст на цените на местните и вносните храни заради ограничения върху логистиката и в някои случаи върху износа (например на ориз).

Освен това беше явно, че съществува риск мерките за справяне със здравната криза значително да задълбочат настоящата продоволствена криза, тъй като производството в селското стопанство в някои региони би могло да бъде засегнато поради затруднения достъп на земеделските стопани до суровини, а така също и поради другите предизвикателства, пред които са изправени (екстремни метеорологични условия, вредители и болести, например пустинен прелетен скакалец). Държавите, засегнати от множество кризи, са изложени на особен риск от продоволствена несигурност.

ЕС и неговите държави членки приспособяват своите портфейли за сътрудничество, за да отговорят на тези предизвикателства. В по-общ план пандемията от COVID-19 подчерта необходимостта от укрепване на подхода „Едно здраве“ и за справяне с основните причини за ръста на заболяванията, произтичащи от взаимодействието на човека с животните, включително загубата на биологично разнообразие, неустойчивите земеделски практики и пускането на опасни храни на пазара и търговията с тях.